

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Portugalia. — Anglia.
— Francya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Dania. — Turcya.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 25. lutego. Jego Cesarska Mość raczył najwyższem postanowieniem z dnia 4. lutego r. b. pensyonomanemu na własne żądanie profesorowi chirurgii na uniwersytecie lwowskim i prymaryuszowi w głównym szpitalu profesorowi doktorowi Benedyktowi Wagner w uznaniu zasług jego położonych w zawodzie nauczycielskim i w szpitalu, nadać najlaskawiej tytuł c. k. radcy z uwolnieniem od taxy.

Lwów, 22. lutego. Na założenie szkoły trywialnej w Olesznie obwodzie Stanisławowskim uzyskano następujące dobrowolne dotacje:

a) Od 174 gospodarzy g. k. gminy w Olesznie po 30 kr. m. k. rocznie gotówką, w ogóle 87 r. m. k.; następnie po dwa garney twardego zboża (żyta lub kukurudzy) w ogóle 10 korey 28 garney po najniższej cenie à 1 fl. 24 kr. m. k. za korzec, razem 15 fl. 12 kr.

b) Od 34 zagrodników powyższej gminy po 12 kr. m. k. razem 6 r. 48 kr.; następnie po 4 garney kartofli w ogóle 4 korey 8 garney, po najniższej cenie à 20 kr. za korzec, razem 1 fl. 26 kr.

c) Od 45 chałupników tej samej gminy po 6 kr. m. k. rocznie, razem 4 r. 30 kr. m. k.

d) Oszacowany na 5 r. i na ten sam cel poświęcony roczny dochód z gruntu powyższej gminy pod nazwą „Za Olszyną“ obejmującego 3 morgi pola. — Wszystko to wynosi razem 119 r. 56 kr. m. k.

Oprócz tego przyjęła ta gmina na siebie obowiązek dawać na roczny opał szkoły 6 sągów drew, i wystawiła już szkołę, na którą dominium dodało drzewnego materiału. Na pierwsze urządzenie tej szkoły uzyskano za przyczynieniem się gr. kat. proboszcza Pana Jana Curkowskiego fundusz 10 r. m. k., ten sam obowiązał się także dawać na ten cel rocznie 4 r. m. k. przez cały ciąg swego tamże urzędowania w charakterze proboszcza.

Rząd krajowy podaje ten chwalebny, spólny czyn zmierzający do rozszerzenia między ludem oświaty z tym dodatkiem do wiadomości publicznej, że równocześnie wydane są rozkazy dla zaprowadzenia porządnej nauki szkolnej w Olesznie.

Lwów, 21. lutego. C. k. namiestnictwo niższej Austrii przesłało galicyjskiemu gubernium krajowemu ze składki zebranej za przyczynieniem się administratora i współnika gazety wiedeńskiej pana Michała Rambach sumę 42 złr. 15 kr. mon. kon. przeznaczoną na korzyść powodzią dotkniętych mieszkańców obwodu tarnowskiego.

Ten dar szlachetny podaje się z podziękowaniem do wiadomości publicznej.

Lwów, 24. lutego. Tryestyńskie namiestnictwo przesłało galicyjskiemu gubernium uzbieraną sumę 8 złr. 16 kr. mon. kon. na wsparcie pogorzalców miasta Brodów.

Pełniąc przyjemny obowiązek podajemy ten dar dobroczynny z podziękowaniem do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

Wiedeń, 2. marca. Odstąpieniem Hannoveru od pruskiego Przymierza trzech królów oderwało się znowu jedno potężne ogniwo

od owego łańcucha, który wprawdzie był przeznaczony do opasania rzeszy niemieckiej, lecz był za słaby by odpowiedzieć temu celowi.

Przypuszczając nawet, że podobne wypadki się nieponowia i że już niezechce wystąpić żadne mocarstwo należące do wyżej wymienionego związku, to i w takim razie musielibyśmy związek taki tworzący się w sercu Niemiec i przywłaszczający sobie tak czeigodne imię, uważać za dziwną anormalność tak pod względem jeograficznym jak i politycznym. Lecz Nemezis idąca zwykle w tropy pewnych zachęć partykularyzmu nie poprzestała na pierwszym kroku; także Hessen-Kassel zamysła jak się zdaje otrząść zwolniałe węzły przymierza trzech królów. Nakoniec przypatrując się bliżej państwu Sakskiemu powzięliśmy przekonanie, iż i w tym kraju silna przygotowuje się reakcya przeciw dążnościom partyi separatystycznej. W tej chwili już dają się w Saksonii słyszeć głosy powstające z przekonaniem i z energią przeciw nadużyciom tej mniejszości Niemiec, i spodziewać się należy, że te głosy nie przeminają pojedynczo, lecz wsparte dziennikarstwem i opinią publiczną kraju stanowezej nabędą powagi.

Oprócz tradycyjnego i przypadkowego antagonizmu między Prusami i Saksonią, oprócz antypatycznego usposobienia i odrębnego naturalnego uzdolnienia, dzielącego te dwa szczepy ludu niemieckiego, za hodzą jeszcze rzeczywiste, materialne interesa sprzeczne z wpływem pruskim. Pruski system uzbrojenia absorbujący wszystkie siły kraju, wzbudza antypatyę w uczuciach saskiego ludu, system podatków i formy administracyi łagodniejsze są w Saksonii, aniżeli w Prusach. Większa część przemysłu saskiego jest za systemem cłowym, Prusy zaś równie jak w ogóle państwa więcej ku północy położone, skłaniają się więcej z przyczyn naturalnych do zasady wolnego handlu. To wszystko razem wzięwszy niesprawiedliwia nasze nieprzesadzające zdanie, że w przeprowadzeniu prawdziwie wielko-niemieckiej idey, do której zrealizowania dąży Austria, Saksonia stanie się najwierniejszym jej sprzymierzeńcem. (Kor. lit.)

(Wiadomości bieżące z Wiednia)

Wiedeń, 2. marca. Baron Degenfeld, były wicegubernator Moguncyi, przybył tu wczoraj wieczorąm pociągiem kolej północnej dla objęcia posady swej jako zastępcy w ministerstwie wojny.

— Na przyszły tydzień rozpoczyna się obrady nad nową normą juryzdykcyi cywilnej. Rada ministeryalna powzięła, jak slychać, tę uchwałę ważną, aby sędziowie dystryktowi w sprawach spornych tylko te procesa rozstrzygali, których kwota nieprzewyższa 500 złr. m. k. Wszystkie zaś spory prawne wyższego rodzaju mają być rozstrzygane przez sądy krajowe. Rozporządzenie to zasługuje ze wszelkim miar na uznanie nasze, ponieważ przyczyni się bardzo znacznie do ustalenia dobrej i jednostajnej juryzdykcyi. (Kor. lit.)

Trigonometryczne wymiary w Węgrzech i Siedmiogrodzie już się rozpoczęły.

— Zacząwszy od 2. semestru 1850 wyznaczona będzie dla wszystkich po za granicą Austrii i rzeszy niemieckiej wychodzących gazet i dzienników tak politycznych jako i niepolitycznych taka sama należność od przesłki pocztowej w Austrii, jaką pocztę zagraniczne do tutejszych gazet doliczają.

— Dziś odbyło się ciągnięcie losów z roku 1839; wyciągnięto następujące numera: Nr. 72,063: złr. 200,000, Nr. 44,932: złr. 40,000, Nr. 31,967: złr. 10,000, Nr. 18,323: złr. 8,000, Nr. 7,510: złr. 7,000, Nr. 10,596: złr. 6,000, Nra. 101,333, 10,595 i 51,688: złr. 5,000, Nra. 97,458, 7513 i 14,841: złr. 3,000, Nra. 68,919 i 14,847: złr. 2,500, Nra. 118,879, 6102, 97,460 i 87,203: złr. 2,000, Nra. 101,336, 118,552, 86,451, 14,845, 92,659, 18,325 i 97,459: złr. 1,500, Nra. 35,804, 84,264, 90,349, 77,993, 17,269, 82,694, 60,386 i 90,086: złr. 1,200, Nra. 90,346, 2195, 92,696, 61,213, 18,581, 10,840, 18,358, 18,340, 63,317 i 67,754: złr. 1,100, Nra. 84,271, 4969, 50,717, 47,149, 65,723, 65,998, 31,976, 69,523, 90,342 i 84,471: złr. 1,000. (Lid.)

(Dwieście dziewięć losowanie dawnego długu państwa.)

Wiedeń, 2. marca. W przedsięwzięciu dnia 1. marca 1850 w skutek najwyższego patentu z 21. marca 1818 dwieście dziewięćtem wylosowaniu dawniejszego długu państwa, wyciągnięto seryę nr. 462.

Serya ta zawiera czesko-stanowe obligacye eraryalne nr. 164,856 z dwu i trzydziestą częścią sumy kapitałowej, następnie nizszo-austro-stanowe obligacye eraryalne od recessu z 30. kwietnia 1767 po 4 p. t. nr. 9045 aż włącznie do numeru 11,151 w ogółowej kwocie kapitału 1.250.424 zr. 12 kr. i w procentowej kwocie według zniżonej stopy 25.005 zr. 29 kr.

Zawarte w tej seryi pojedyncze numera obligacyi będą później w osobnym spisie ogłoszone.

Następnie na odbytem tego samego dnia szóstym wylosowaniu seryi puszczonej w obieg z dniem 1. lipca 1849 banknotów po 10 i 6 kr. wyciągnięto seryę lit. D., w której zawarte są wszystkie litera D. oznaczone banknoty na 6 kr.

Za każdy z tych wylosowanych banknotów będą wypłacane na żądanie właściciela stosownie do cyrkularza z 25. czerwca 1849 od 2. kwietnia 1850 w przeciągu dwóch miesięcy, sześć krajearów w srebrnej zdawkowej monecie w Wiedniu, w kasie wyznaczonej do wymieniań pieniędzy (Herrngasse, w nowym gmachu rządowym) na prowincjach zaś w prowincjonalnych kasach poborczych.

Zresztą będą i nadal także te wylosowane banknoty, równie jak inne niewylosowane, we wszystkich kasach publicznych zamiast gotówki przyjmowane.

(Morawskie towarzystwo rolnictwa.)

Berno, 1. marca. Reorganizowane prowizorycznie dnia 17go grudnia z. r. morawskie towarzystwo rolnictwa rozwija postępową czynność, która zapewne doprowadzi do tego, że towarzystwo to stanie się ogniskiem umiejętnej dążności tego przeważnie materialnego miasta. W celu umiejętnych czynności podzieliło się na sekcye, i utworzyło oddział agronomiczny, pomologiczny, leśniczo-gospodarczy, historyczno-statystyczny i naturalno-historyczny, które się co tygodnia raz lub kilka razy zgromadzają na konferencye naukowe; rezultaty ich będą ogłoszone publiczności w nowym czasopiśmie, które co ówier roku wychodzić będzie. Największy udział jest w istniejącej już od dawna sekcji pomologicznej i w nowo zaprowadzonej sekcji leśnictwa, która już tyle liczy uczestników, ile ich ma zawiązane już od dwóch lat podobne towarzystwo w Czechach.

(Zajęcia między Czernogórcami.)

Wiedeń, 3. marca. Otrzymane wprost z Cattaro doniesienia z 10. lutego potwierdzają udzieloną nam w drodze telegraficznej wiadomość, że mieszkańcy w Morazza i Czernogórze ogłosili się niezawisłymi od Władyki, i wybrali za naczelnika archimandrytę swego, mieszkającego w klasztorze na jednej z najwyższych gór w kraju. — Między tymi oboma naczelnikami kościoła zachodziły już od dawniejszego podobno czasu nieporozumienia, a ztąd przyszło nareszcie do tej katastrofy. Mimo to jednak nie zagraża ten wypadek żadnem dla Czernogóry niebezpieczeństwem, zwłaszcza że silny rząd Patriarchy zdola powstanie to uśmierzyć. Prowincye tureckie graniczące z Bośnią zachowują się spokojnie, a chociaż mieszkańcy wielce są niekontenci z powodu nowo rozpisanych podatków, to jednak zdaje się, iż chcą poddać się cierpliwie smutnej swej doli, i do bośniańskiej insurekcji nie przystąpią.

(Oest. Cor.)

(Kurs wiedeński z 2. marca 1850.)

Obligacye długi państwa 5% — 93⁵/₈; 4¹/₂% — 82⁵/₈; 4% — 72¹/₂; 2¹/₂% — 49. Akcy bank. 1115. Losy z 1834 r. 161; z 1839 — 107. Akcy kolei póln. 107¹/₂.

(Kurs wekslowy wiedeński z 2. marca)

Amsterdam 158 p. 2. m. Augsburg 115 p. uso. Frankfurt 114¹/₄ p. 3. m. Genua 133¹/₂ p. 2. m. Hamburg 168 l. 2. m. Liworno 113¹/₂ l. 2. m. Londyn 11.28 p. 3. m. Medyolan 103³/₄ p. 2. m. Paryż 135 l. 2. m. Agio duk. ces. 21¹/₂. Napol. 9.12. Szufrynów 16. Agio srebra 13¹/₄.

Ameryka.

(Obrady w kongresie Zjednoczonych stanów Ameryki północnej.)

Paropływ „Niagara“ przywozi doniesienia z Nowego-Yorku z 5. lutego. P. Clay przedłożył był na kongresie ośm różnych rezolucyi w zamiarze stanowczego już załatwienia kwestyi względem niewolników, na zasadzie praw i słuszności. Rezolucye pomienione poczynają najprzód od regulacyi stosunków w nowo nabytych terytoryach, a dalej zawierają wnioski następujące: 1) Kalifornia powinna być przyjęta do unii stanów, nie kładąc nowemu państwu żadnego wcale warunku względem przypuszczenia lub uchylecia niewolnictwa. 2) We wszystkich od Meksyku nowo nabytych terytoryach ma kongres zaprowadzić odpowiednie rządy terytoryalne, również nie kładąc żadnych warunków co do kwestyi o niewolnikach. 3) Granica zachodnia państwa Texas ma być w ten sposób oznaczona, iż poczynając o milę morską od ujścia rzeki Rio Grande del Norte powinna się ciągnąć wzdłuż tej rzeki aż do granicy południowej Nowego Meksyku, i dalej znów wzdłuż tejże rzeki ku stronie wschodniej, nie obejmując atoli wcale żadnej części Nowego Meksyku tak po wschodniej jako też po zachodniej stronie tej rzeki. 4) Państwu Texas trzeba proponować, jako stany zjednoczone przyjmują na siebie aż do pewnej bliżej mającej się oznaczyć sumy wszelkie przed wcieleniem zaciągnięte prawowicie i bona fide długi skarbowe, za które dano w zakład cła przywozowe; państwo Texas atoli ma się natomiast zrzec wszelkich pretensyi do terytoryum Nowo Meksykańskiego. 5) Niewolnictwo w okręgu Kolumbia nie ma być pierwiej zniesione, dopóki takowe w państwie Maryland istnieje, i pokąd mieszkańcy pomienionego okręgu na to z swej strony nie przyzwolą, a właściciele niewolników nie otrzymają zarazem stosownego wynagrodzenia. 6) Handel niewolnikami sprowadzanymi z innych państw lub okolic i odwrotnie, nie ma być w okręgu Kolumbia cierpiany. 7) Prawa względem wydania zbiegłych niewolników powinny być na nowo przejrane. 8) Kongres nie ma być upoważniony do zabronienia lub utrudzania handlu niewolnikami między państwami trzmiąciami się tym handlem, i raczej pozostawione powinno być wyłącznie prawodawstwo w tej mierze legislatorom szczególnych państw, które niewolników utrzymują. — P. Clay uzasadniał wnioski swoje w obszerniej mowie, i zdawało się w ogólności, iż trafił tem do przekonania

wszystkich; tymczasem jednak okazało się, że doznał ze strony zastępców państw południowych naprzód już żywego oporu. Rezolucye miały przyjść na dniu 11. b. m. w senacie do dyskusyi według kolei dziennego porządku. — W izbie reprezentantów debatowano 4go lutego nad kwestyą o niewolnikach, a to z powodu poselstwa prezydenta co do okoliczności przyjęcia Kalifornii do unii. P. Roote wniósł, aby położone na wschód Kalifornii terytorya nowonabyte otrzymały potrzebne rządy terytoryalne, z tym warunkiem: iż niewolnictwo miejsca tam mieć nie może. Wniosek ten odrzucono po dłuższej dyskusyi 105 głosami przeciw 79.

(W. Z.)

Portugalia.

(Książę Terceira nieprzyjmuje dowództwa. — Książę Saldanha dziękuje za posadę radcy stanu.)

Lizbona, 19. lutego. Książę Terceira nieprzyjął ofiarowanego sobie dowództwa nad pierwszą dywizyą wojskową, której naczelnictwo chciałoby ministeryum odjąć panu Fontenava, ponieważ nieprzyjechał na posiedzenie izby wyższej w dzień kiedy dyskutowano nad kwestyą hrabi Thomar.

Książę Saldanha podziękował za swoją posadę radcy Stanu, mówiąc nawet, iż jest zdecydowany opuścić kraj, jeżeliby mu niepozwolono usprawiedliwić się przed radą wojenną z zarzutów, które według jego zdania stały się powodem jego oddalenia od urzędu wielkiego szambelana.

(Indep.)

Anglia.

(Posiedzenie izby niższej.)

Londyn, 26. lutego. Na początku wczorajszego posiedzenia izby niższej zapowiedział kanclerz skarbu, iż 18. marca przedłoży swój roczny wykaz finansów. Następnie zajmowała się izba dyskusyą nad bilem względem powiększenia liczby wyborców w Irlandyi. D'Iraeli żądał, aby odroczone dyskusyę nad tym bilem aż do ukończenia sesyi asysów w Irlandyi. Przeciw tej mocyi oświadczył się rząd, a izba odrzuciła ją większością 185 głosów przeciw 115. Zadecydowano 193 głosami przeciw 93, że ten bil będzie wzięty pod rozwałę jeneralnego komitetu izby. Drugą mocyę pana D'Iraeli względem odroczenia bilu odrzuciła izba większością 191 głosów przeciw 81, trzecią mocyę pana Forbes odrzucono większością 146 głosów przeciw 70; czwartą, pana Grogan, większością 155 głosów przeciw 63, toż samo odrzucono piątą, szóstą, siódmą i ósmą; nakoniec sprzykrzywszy sobie walkę oświadczył Sir John Russel, iż dłużej niebędzie się opierał i posiedzenia komitetu jeneralnego odroczone do przyszłego piątku.

Dziennik „Times“ donosi przy tej sposobności, że partya uznająca pana D'Iraeli swoim przewodzącą i pokładającą w nim ślepe zaufanie, składa się z blisko 250 członków izby.

(Indep.)

(Odpowiedź lorda Palmerston na interpelacyę pana Anstey. — Wiadomości bieżące.)

Londyn, 26. lutego. Lord Palmerston odpowiadając dziś na interpelacyę pana Anstey oświadczył, iż admirał Parker przedsięwziął blokadę portów Grecyi na mocy rozkazów admiralicyi nie zaś wskutek rozkazu rady tajnej, tego bowiem upoważnienia potrzeba do przedsięwzięcia podobnych kroków.

Lord Robert Grovenor przedłożył wniosek żądający zniesienia taksy od certyfikatu czyli upoważnienia, którą opłacają adwokaci i prokuratorowie przed rozpoczęciem praktyki. Taxa ta wynosi 120 funt. szt. Wniosek ten, przeciw któremu się oświadczył p. Hayter i rząd, odroczone do 22. marca.

Dziennik „Globe“ donosi, że ministeryum robót publicznych kazało wypracować plany w okolicach Dalkey i Killiney w Irlandyi w celu wybrania miejsca najodpowiedniejszego do wybudowania na wybrzeżu morskiem rezydencyi dla królowej.

Pierwszy transport szwaczek emigrujących z Anglii do Nowej Galii południowej odplynął wczoraj z Gravesend na okręcie Calloden do Port-Philippe. Było ich 38. Otworzono dla nich publiczną subskrypcyę za przyczynieniem się pana Sidney-Herbert, członka parlamentu.

(Ind.)

Francya.

(Rozprawy w izbie prawodawczej. — Posiedzenie z d. 25. lut.)

Paryż, 25. lutego. Na dzisiejszej sesyi prawodawczego zgromadzenia pod przewodnictwem pana Daru uznano najprzód wybór panów Schölcher i Perrinon obranych reprezentantami w Guadeloupe. Pan Kaźmierz Perrier złożył potem na stole sprawozdanie o greckiej pożyczce. Pan Piscatory: „Spodziewam się w tem sprawozdaniu znaleźć dowody udziału w sprawie nieszczęśliwych Greków.“ Potem toczono dalej drugą debatę nad kwestyą o nauce. Pan Laurent (de l'Ardèche) proponuje poprawkę do artykułu 65, w której chce umieścić postanowienie, by żadnemu członkowi uchylonego we Francyi kościelnego towarzystwa, niewolno było zakładać szkoły. W obronie swej poprawki unosi się tak zapalczywie, że prawa strona woła nań: „Uspokój się Pan przecie; poprawkę tę w innej formie odrzucono jeszcze w sobotę.“ Poczem ją powtórnie odrzucono. Podobnie poprawka pana Wallon, który za warunek nominacyi nauczyciela elementarnego położył dyplom bakałareatu lub inne podobne świadectwa, zostaje odrzucona. Potem przyjęto w całości artykuł 65. Artykuły 66, 67, 68 i 69 zawierają bliższe postanowienia o świadectwach, jakimi się każdy nauczyciel ma wywieść. Zostają przyjęte. Również następane paragrafy aż do 74. Artykuł 74 tyczy się subwencyi, jakie szkoły mają pobierać od rządu; a które muszą

wynosić jedną dziesiątą część rocznych wydatków na zakłady naukowe. Zostaje przyjęty. Podobnie przyjęto artykuły 75 — 81 we względzie administracyjnych kwestyi szkolnych. Pan Lasteyrie cofnął swoje poprawkę, którą zbijał minister publicznego oświecenia. Pan Randot powstał silnie na znaczne wydatki, jakie na meble uczynić chciano. Minister oświecenia obstaje za tem. Pan Baze (sprawozdawca) proponuje nową redukcję, która obowiązuje departamenty tylko do sprawienia biur, jednakże na przeciwną uwagę ministra cofa swoją propozycję. Po kilku burzliwych uwagach panów Bac i Leroux zamknięto posiedzenie.

(Posiedzenie izby prawodawczej d. 26. lutego.)

Paryż, 26. lutego. Na wstępie dzisiejszego posiedzenia izby prawodawczej wniósł dep. Lagrange zażalenie, iż w tak nikczemny sposób obchodzono w Paryżu rocznicę 24. lutego, i że mu prezydujący dnia wczorajszego niepozwolił mówić o tym przedmiocie. Po czym zgromadzenie przeszło do porządku dziennego a mianowicie do dalszej dyskusji nad ustawą naukową. Przyjęto po kolei następujące artykuły: Art. 83 o examinie publicznym nauczycieli elementarnych; art. 84 i 85 zawierające postanowienie, że rada najwyższa publicznego oświecenia obejmuje tymczasem funkcje rady uniwersytetu; art. 87 i 88 (ostatni paragraf ustawy) znoszące wszystkie istniejące ustawy naukowe. Tym sposobem skończono dyskusję nad całym projektem ustawy. Następnie uchwaliło zgromadzenie większością 436 głosów przeciw 205, iż przystąpi do trzeciego odczytania tej ustawy. Na wniosek p. Montalembert przyznaczono na przyszły poniedziałek trzecie odczytanie tej ustawy. Potem interpelował p. Salvat ministra spraw wewnętrznych względem rozporządzenia prefekta departamentu Loir et Cher zakazującego ogłaszanie wyznań wiary politycznej. Minister spraw wewnętrznych oświadczył, iż zakaz ten wymierzony tylko przeciw tajemnym agitacyom przybierającym pozór wyznań wiary. Rząd działa tylko w duchu porządku, praw i konstytucyi, i niemyśli o żadnej dowolności. Dep. Cremieux zaproponował motywowany porządek dzienny, w którym wyrzeczono nagane przeciwko prefektowi, dep. Bac proponował inny porządek dzienny w sposób następujący: „Wysłuchawszy tłumaczenia się rządu, wzywa go zgromadzenie narodowe aby szanował wolność wyborów.“ (Śmiech.) F. Barrot stanął w obrenie prefekta. Zabrał jeszcze głos p. Duprat zarzucając rządowi wpływianie na wybory, poczem przyjęto pojedynczy porządek dzienny.

(Rozprawy w izbie. — Pogłoski.)

Paryż, 27. lutego. Zgromadzenie narodowe odroczyło na dzisiejszem posiedzeniu od dziś za miesiąc żadaną interpelację pana Mauguin względem spraw zagranicznych. Można więc tę interpelację uważać za zupełnie odrzuconą.

W zgromadzeniu narodowym równie jak na giełdzie rozchodziły się dziś rozmaite pogłoski. I tak powiadano o nocie bardzo energicznej prawie gwałtownej, którą cesarz rosyjski miał przesłać rządowi angielskiemu co do sprawy greckiej, i oprócz tego twierdzono, iż Rosya postanowiła zbrojnie interweniować, jeżeli się Anglia nie zrzecze swoich pretensyi za pośrednictwem Francyi.

Co do sprawy szwajcarskiej, utrzymywano iż interwencya Prus i Austrii bardzo jest prawdopodobną; z którego to powodu rząd francuski, aby być gotowym na wszelką ewentualność miał postanowić formowanie armii 50,000, której dowództwo ma być powierzone generałowi Changarnier, któryby prócz tego prowizorycznie zatrzymał terazniejszą swoją posadę. Do tego dodawano, że z ministerów wyszły okólniki do generałów i prefektów, aby przyspieszyli wykonanie tej uchwały, i że żołnierze którzyby nawet wysłużyli kapitulacye nieotrzymają dymisyi.

Takie rozchodziły się pogłoski. Następujące zaś szczegóły są mniej więcej pewne:

Najprzód co się tyczy spraw greckich oświadczył generał Lahlitte żadając odroczenia interpelacji pana Mauguin, iż z pewnością się spodziewa pomyślnego skutku po pośrednictwie, które Anglia przyjęła. Pogrożki Rosyi ograniczają się tylko na instrukcyje przesłane rosyjskiemu ambasadorowi w Londynie, panu Brunow, aby w negocyacyach, które pośrednictwo Francyi za sobą pociągnie, zawsze działał w porozumieniu z rządem francuskim.

Co do Szwajcaryi, dzienniki rady federacyjnej ciągle utrzymują, iż interwencya mocarstw jest rzeczą niepodobną, a formowanie armii francuskiej na granicy wcale nie jest faktem urzędowym. Trwamy więc w naszym przekonaniu, że równie jak dotychczas tak i na wiosnę niebędzie przerwany pokój Europy.

Żądanie interpelacji pana Mauguin było jedynym uwagi godnym szczegółem na dzisiejszem posiedzeniu zgromadzenia narodowego. — Wprawdzie ogłaszają dzienniki półurzędowe, że ministerium na tem posiedzeniu przedłożyło projekt ustawy względem burmistrzów, który ma być w przyszłą sobotę oddany komisjom do rozpoznania; lecz o tem przedłożeniu niema wzmianki ani w sprawozdaniu z posiedzenia ani w korespondencyach. Zdaje się przeto, iż ministerium miało pierwotnie przedłożyć ten projekt izbie lecz że potem odstąpiło od tego zamysłu. Zapomniano tylko dać znać dziennikom, aby tego uwiadomienia nieumieszczały.

(Kurs giełdy paryskiej z 26. lutego.)

Renty 5% — 95.75; 3% — 57.75.

Włochy.

(Posiedzenie izby drugiej.)

Turyń, 23. lutego. Na posiedzeniu izby drugiej toczono dyskusję o liście cywilnej. Deputowany Brunier chciał się wstrzymać

od wotowania, gdyż mu się zdawało, że cała dyskusya nie zgadza się z duchem 19 artykułu konstytucyi. Zdanie to zbijał minister spraw wewnętrznych, poczem przyjęto bez debaty pierwszy artykuł ustawy. Drugi przeszedł z dodatkiem dwóch poprawek, na które się komisya a nawet ministerium zgodziło, to jest, aby w nim wyrażono tylko „minister“, a nie „nasz minister“, i żeby między królewskimi pałacami był zawarty także pałac w Cagliari. Trzeci artykuł otrzymał dodatek, że królewska galerya obrazów powinna być w regularnych godzinach otworzona dla publiczności; artykuły 4 i 5 przeszły bez dyskusyi; do artykułu 6 zaproponował Jaquier poprawkę, że przedań dóbr należących do listy cywilnej, może tylko wskutek specjalnej ustawy nastąpić; poprawka ta została odrzuconą; taki sam los spotkał przyjętą do artykułu siódmego propozycję, że wielkie zręby w lasach należących do listy cywilnej, tylko za zezwoleniem parlamentu przedsięwzięte być mogą.

(Powstanie w Fontana Pradosa. — Wyroki sądu wojennego.)

Parma, 22. lutego. W Fontana Pradosa, gminie należącej do małego kasztelu St. Giovanni, wybuchło 27. stycznia przeciw tamtejszej zbrojnej sile powstanie.

Dla przeszkodzenia powtórnym excesom i przywrócenia porządku, posłano tam kompanię piechoty i zaprowadzono sąd wojenny, który wyrokiem zapadłym dnia 13. lutego skazał Piotra Araldi na 20 letnią robotę przymusową, a Józefa Baroni na jednoroczny areszt; następnie książęciem reskryptem z 16. lutego skazano także innych w tem powstaniu skompromitowanych na zapłacenie kosztów utrzymania wysłanej kompanii i sądu wojennego w następujący sposób: Nieobecni bracia Antonio i Pompeo Vignola tudzież ojciec ich na 4000 lirów, również nieobecny Rocco Bergonzi na 1000 lirów, obecny Sgorbati Simone na 500 lirów; wszelako powyżej wymienionym trzem osobom, w razie ich stawienia się ma być pozwolony rekurs przeciw wydanemu wyrokowi. W przypadku nie zapłacenia tych sum przez wymienione lub zastępujące ich indywidua, ma wojsko pozostać w Fontana Pradosa na koszt reńitentów.

(Konferencye biskupów rzymskich.)

Loretto, 16. lutego. Z dniem 24ym b. m. rozpoczyna się tu konferencye licznych biskupów rzymskich względem spraw kościelnych pod przewodnictwem wyraźnie do tego urządowania od Jego Świątobliwości wyznaczonego kardynała De Angelis, arcybiskupa w Fermo.

(Proklamacya c. k. cyw. i wojskow go gubernatora)

Bononia, 25. lutego. „Gazetta di Bologna“ ogłasza urzędową proklamacyę c. k. cyw. i wojskowego gubernatora hrab. Thurn, w której tenże zwraca uwagę na to, że chociaż w skutek wydanego na dniu 5 czerwca 1849 rozporządzenia zagrożono karą śmierci za tajączom broni i amunicyi, groźbę tę przecież tylko bardzo rzadko wypełniano, obchodząc się z takimi ludźmi prawie zawsze z łagodnością i pobłażaniem. Wszelakoż ponieważ mimo powtarzanych tak często groźb i przestróg liczba spełnianych zbrojną ręką zbrodni szczególnie na prowincyi, ciągle i w sposób zatracający się pomnaza, zmuszony jest gubernator przypomnąć to raz jeszcze, że przeciw każdemu tajączowowi broni, zwłaszcza, jeżeli złe zamiary z jego strony udowodnić się dadzą, z jak największą surowością prawa postępować się będzie. Każdy komendant wojskowy w pojedynczych miastach jest upoważniony w zachodzących przypadkach działać wedle prawa doraźnego, i w razie udowodnionej winy niezwłocznie wykonanie kary śmierci nakazać.

(W. Z.)

Niemce.

(Agitacya na korzyść unii cła i handlu z Austryą.)

Frankfurt, 21. lutego. „Z niezawodnego źródła dowiadujemy się, że w tej chwili w niemiecko-północnych krajach przygotowuje się ze strony głównych nadmorskich miast potężna agitacya na korzyść unii cła i handlu z Austryą. Nadeszły tu z Hamburga listy od znakomitych osób, należących do tamtejszego towarzystwa wolnego handlu, które donoszą, że partya wolnego handlu z radością powitała namienione propozycje Austrii. Toż samo uczyniła także partya wolnego handlu w Frankforcie. Znakomitsi mężowie tej partyi przestali temi dniami formalne oświadczenie w tym duchu do austriackich członków centralnej komisji związkowej.“ — Tak opiewa list w Korespondencie Norymberskim. Również zkładnąd potwierdza się fakt, że niemiecka partya wolnego handlu obstaje za połączeniem cła z Austryą. Podobnie stanowczo oświadcza się za tem organ partyi przeciwnej, towarzystwa założonego dla ochrony niemieckich wyrobów, na którego czele stoja Christ, Degenkolb i książę Hohenlohe, a które w Niemczech kilka tysięcy członków liczy. Ogromna przestrzeń, jakaby się otworzyła dla handlu przez to zjednoczenie cła, jest przyczyną, że stronnicy dwóch systemów, którzy z innych względów są najzawziętsi nieprzyjaciele, w tym względzie zupełnie się zgadzają.

(Wybory w królestwie Wirtembergkiem.)

Wiedeń, 1. marca. „Lloyd pisze co następuje: W tym samym czasie, kiedy książę elektor Heski zwołaniem ministerstwa Hasenpflug wykonał demonstracyę w obec swego kraju, wykładaną jako stanowczy krok reakcyjny, otrzymaliśmy dokładny przegląd wyborów w królestwie Wirtembergkiem. Pięć szóstych części tych wyborów wypadło w duchu niedozwalającym rządowi królewskiemu przyjść do porozumienia się z nowo wybranem prawodawstwem. —

Ciężkie w ostatnich czasach próby nie wywarły jak się zdaje wielkiego wpływu na umysły, a lud idąc raczej za swemi namiętnościami niż za głosem rozumu nie zważył, że tylko umiarkowaniem i rozumem użyciem nowo nabytej swej wolności może ją sobie i nadal zabezpieczyć. Jeźliby teraz król Wirtembergski idąc za przykładem niektórych północno-niemieckich państw, rozwiązał legislatywę i inne miał nadać prawo wyborowe, tedy mimo to nie mógłby mu nikt słusznie zarzucić — jak to poniekąd zadawano heskiemu elektorowi — że wcale przeciwny jest konstytucyjnym instytucjom. Przeciwnie dowiódł monarcha wirtembergski, że umie się zgodzić z duchem czasu i poznaje jego wymagania, że sprzyja ludowi i skłonnościom ludu, i że dla liberalnej zasady gotów jest wszystko uczynić, cokolwiek tylko dałoby się z słuszością pogodzić. Ci przeto, którzy nie dopuszczają mu urzeczywistnić szlachetnych jego zamiarów, odpowiedzialni będą za wszelkie skutki, jakie zę sposobu ich postępowania wynikną.

(Ustawa o wyborach. — Plan kolonizacji dla wychodźców do Brazylii. Konwencya między senatem Hamburgskim i Prusami.)

Hamburg, 26. lutego. Senat nasz wydał nareszcie ustawę o wyborach; druga klasa obiera dnia 2., pierwsza klasa dnia 6., a trzecia klasa dnia 9. b. m. wyborców. — Wielką senszację sprawia plan kolonizacji dla wychodźców do Brazylii, którym się książę Joinville bardzo interesuje, i chce go przez Niemców do skutku przywieść. Jeden z tutejszych wielkich domów handlowych, J. C. Schröder i Spółka, podjął się być spedytorem w tej sprawie. — Za przeprawę przez morze i za spory kawał dobrego gruntu płaci się tylko 50 talarów.

Zawarcie konwencji wojskowej między naszym senatem i Prusami zostało znowu zwleczone przez obawę pewnej partii senatu; dzienniki miejscowe zajmują się mocno tym przedmiotem, jednak można mieć nadzieję, że przez oszczędność, która zład dla naszego państwa wyniknie i przez wykształcenie, którem się pruskie wojsko tak korzystnie odznacza, otrzyma partya obstawiająca za przyłączeniem stanowczą przewagę, a tak zawarcie namienionej konwencji niezadługo nastąpi.

(Kwestya zawarcia konwencji wojskowej z Prusami.)

Hamburg, 26. lutego. Dla wahania się jednej partii w senacie zwleczono aż potąd zawarcie konwencji wojskowej między naszym senatem i Prusami; dzienniki miejscowe zajmują się gorliwie tą sprawą, zresztą można się już spodziewać, że tak z powodu następującej się przytem większej oszczędności, jako też dla lepszych urządzeń w wojsku pruskim, przemoże partya będąca za przystąpieniem, i że zawarcie konwencji przyjdzie wkrótce do skutku.

(Zgajenie izby deputowanych.)

Szweryn, 27. lutego. Właśnie-co zagał z polecenia wielkiego księcia izbę deputowanych prezes ministrów, pan Lützow. — Potąd zjechało się 41 deputowanych, z których 22 należą do demokratycznego stronnictwa. Przyjdzie jeszcze do czterestu uzupełniających wyborów, lecz rezultat w tej mierze trudno teraz oznaczyć.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 27. lutego.)

Met. Austr. 5% — 82; 4½ pct. 71¼. Akcye bank. 1145. Sard. 32¼. Hyszp. 3% — 29. Polskie 300 — 120; 500 — 79½.

Prusy.

(Źródła zarobkowania. — Wybory do komisji rzemieślników. — Wylew Wisły.)

Bydgoszcz, 27. lutego. Nigdy wprzód nie nastroczano wielkiemu księztwu tak obfitych źródeł zarobkowania jak teraz, a mianowicie od półtora już roku. Rząd pruski spłaca tem niejako dawny dług swój prowizyi, z którą dawniej obchodził się w niektórych względach po macoszemu, z drugiej zaś strony zjednoczy tym sposobem ludność wielkiego księstwa wspólnym interesem z resztą monarchyi. Szczególnie pomyślano przy tem o zatrudnieniu korzystnym dla proletaryatu po większych miastach. — Magistrat nasz wyznaczył już termin do wyborów sprawdzających komisji obwodowych i cechowych, które odbyć się mają w tym i następującym tygodniu; większe rękodzielnictwa wybierają po 4 majstrów i 4 czeladników, mniejsze zaś po 2 majstrów i tyluż czeladników do każdej z tych dwóch komisji. Stolarze, stelmachy, szewcy, kowale i krawcy ukończyli już swoje wybory. — Przy puszczeniu lodów na Wiśle zalala rzeka ta przyległe niziny, nie tak jednakże szkodliwie jak się obawiano, a to szczególnie dla trwających podówczas jeszcze przy-mrozków.

(Kurs giełdy berlińskiej z 1. marca.)

Dobrowolna pożyczka 105½. Oblig. długu państ. 87½. Akcye bank. 94¼. L. Polskie listy zast. 95¼. Pols. 500 — 79½; 300 — 120. Frydrychsдоры 13¼. Inne złoto za 5 tal. 12¼. Austriackie banknoty 90¼.

Dania.

(Tajne posiedzenia izb zapowiedziane. — Wyciąg z projektu do ustawy względem nowej pożyczki.)

Kopenhaga, 23. lutego. W przyszły poniedziałek, to jest dnia 25. odbędzie się, jak Fädrelandet donosi, tajne posiedzenie obudwóch izb. Na tem posiedzeniu będą zapewne przedłożone wszy-

stkie dokumenta względem układów o pokój, których ogłoszenia spodziewano się już na tajnem posiedzeniu sejmku dnia 20. Obrady na dzisiejszej sesyi zebranych stanów nie zawierały nic ważnego.

Gazeta Berlingska zawiera dziś wyciąg z motywów projektu do ustawy, tycającego się nowej pożyczki. Wyjmujemy z nich to, że rząd pruski zapłacił dotychczas Danii około 216.000 talarów, jako indemnizację za uczynione przez pruskie wojsko pod rozkazami pana Wrangel roku 1848 w Jütlandyi rekwizycye. Zresztą minister finansów wyraża nadzieję, że mu się powiedzie po tak słusznym procencie zaciągnąć nową pożyczkę, jak ostatnią w Anglii.

(Stan finansów państwa duńskiego.)

Kopenhaga, 23. lutego. Z memoriału dołączonego do projektu względem zaciągnięcia nowej pożyczki wyjmujemy następujący rezultat co do stanu finansów państwa duńskiego jakoteż wydatków wojennych, niebędących wcale w odpowiednim stosunku do osiągniętych korzyści wojennych. W roku 1849 było 11 milionów rtał. niedoboru, który pokryto pożyczką 7 milionów i wydaniem asygnatów w sumie 4 milionów. Wydatki w roku 1849 wynosiły: dla armii lądowej 14.480.000 rtał., dla marynarki 2.605.600 rtał., na długi państwa 8.676.000 rtał., na inne wydatki 4.880.000 rtał. (D.R.)

(Wiadomości bieżące.)

Kopenhaga, 25. lutego. Na dzisiejszem tajnem posiedzeniu komunikowano sejmowi znaczną liczbę dyplomatycznych aktów. O przedłużeniu rozejmu niebyło mowy na sejmie. — Rozeszła się tu pogłoska, jakoby minister Madvig wkrótce miał ustąpić. — Jeźli wieść ta prawdziwa, tedyby powody wystąpienia jego z gabinetu nie zależały od samych tylko zewnętrznych okoliczności. (Bresl. Z.)

Turecja.

(Wiadomości bieżące.)

Bajrut, 7. lutego. Rada zajmuje się ciągle zazaleniem na swego reprezentanta Seid Fettha Hamadi. Wylęczyła z zwyczajnych swych posiedzeń szefa izby obrachunkowej, bo się na korzyść obżalowanego oświadczył. Prezydent rady Emin Effendi okazuje ciągle jeszcze tę samą czynność i wytrwałość. Wymierzone przeciw niemu niektóre artykuły w dzienniku Matańskim obudziły powszechnie nieukontentowanie.

Jeneralnego gubernatora paszaliu Damasku mianowała Porta prezydentem trybunału tej rady. Życzą sobie zaprowadzenia handlowego trybunału.

Wezoraż przybył tu z Konstantynopola wielki ex-książę Libanu, Emir Beschir el Kassim. Zabawi tu trzy lub cztery dni, poczem uda się do swojej rezydencji w Sebnei, z której się był na 8 lat oddalił.

(Oss. Fr.)

(Mechmet Effendi do Szumli. — Zamiecie śnieżne.)

Warna, 2go lutego. Wezoraż przybył tu turecki komisarz Mechmet Effendi wraz z dwoma innymi oficerami; jadą oni do Szumli dla wykonania rozporządzeń, które względem polsko-węgierskich emigrantów wydano.

Od niejakiogo czasu panują tu tak silne zamiecie śnieżne i mrozy, jakich starzy ludzie od dawna niepamiętają; burze porozbijają także wiele okrętów.

(Oss. Triest.)

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 6. marca. Czajkowski Jan, z Pietniczan. — Skrzyński Franciszek, z Podsadek.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 6. marca. Hr. Bakowski Ferdynand, do Stanisławowa. — Giziński Alexander, do Iwanówki. — Komarnicki Bolesław, do Jackowca. — Niezabito-wski Kwiryn, do Puchowa. — Yonga Romuald, do Strzja. — Obniski Wiktor, do Mycowa. — Bogdanowicz Maksymilian, do Przemysławek. — Wisniewski Wik-tor, do Strzelisk. — Udrycki Adolf, do Choronowa. — Stanek Józef, do Wi-szenki. — Zagórski Wicenty, do Czech. — Wojawski Dyonizy, do Lipiey górnej.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 6. marca:

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zr.	28 2 2	- 2	+ 1,9°	zachodni	pochm. śnieg.
2 god. zr.	28 1 9	+ 1,9°	- 2	zachodni	" "
10 g. w.	28 1 0	+ 1			" deszcz.

TEATR.

Dziś: Opera niem. „Der Antheil des Teufels“

Jutro: Komedya polska ze śpiewami: „Pierwsza wyprawa młodego Richelieu.“

W Sobotę 9. marca dana będzie na korzyść panny Ernestyny Pollak, po pierwszy raz Opera: „Agnes von Sezyma“ czyli „Die Hussiten vor Kamenitz“ z muzyką p. Stefana Wie-the, zamieszkałego tu u nas od lat kilku kompozytora i nauczyciela muzyki.